

Nieuwsbrief PFR Updates - Nummer 09, 2016

Nummer 9, 2016

Redactie: W.M. Schrama, L. Hu, M. Jonker, M. van der Leeden en J. Tigchelaar.

INHOUDSOPGAVE

Hof

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2016:1431](#) 18-02-2016

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2016:570](#) 16-02-2016

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2016:1399](#) 16-02-2016

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2016:1396](#) 11-02-2016

Rechtbank

[Rechtbank Oost-Brabant, ECLI:NL:RBOBR:2016:674](#) 10-02-2016

[Rechtbank Overijssel, ECLI:NL:RBOVE:2016:9](#) 06-01-2016

RECHTSPRAAK

Pensioenverevening door middel van afstorting van het aan de vrouw toekomende deel van de in de bv opgebouwde pensioenvoorziening. Mocht de vrouw daarvan een eigen pensioen aankopen of moet dat een pensioen op het leven van de man zijn, alsmede een nabestaandenpensioen?

Ten behoeve van de vrouw is na een eerdere tussenbeschikking van het hof, houdende een eindbeslissing, bepaald dat op de titel van pensioenverevening een bedrag van € 143.093 aan de vrouw diende te worden uitgekeerd. De man stelt thans dat de vrouw dit bedrag had behoren aan te wenden voor de aankoop van een ouderdomspensioen op het leven van de man, uit te keren aan de vrouw wanneer de man de leeftijd van 65 jaar bereikt, waarbij de man de uitkering ontvangt op het moment dat de vrouw voor de man komt te overlijden, alsmede dat zij het bedrag had dienen aan te wenden voor de aankoop van een nabestaandenpensioen, uit te keren aan de vrouw op het moment dat de man overlijdt voor, op of na zijn 65ste jaar. De vrouw heeft evenwel een polis aangeschaft voor de aankoop van een ouderdomspensioen, enkel op haar leven, zonder nabestaandenpensioen. De man is van mening dat de bedoeling van de vrouw klaarblijkelijk conversie is en dat er ook daadwerkelijk sprake is geweest van conversie. De vrouw had dan geen recht op het hiervoor genoemde bedrag, maar op de helft van € 230.000. Als het niet gaat om conversie verzoekt de man de vrouw te bevelen haar pensioenpolis te laten wijzigen dan wel een nieuwe pensioenpolis af te sluiten.

De vrouw stelt dat het hof in de eerdere tussenbeslissing al had uitgemaakt dat er geen sprake was van conversie. Dit betreft een eindbeslissing waarvan het hof het niet is toegestaan in een latere uitspraak op terug te komen.

Het hof oordeelt dat uitgangspunt is dat een rechter die in een tussenuitspraak een eindbeslissing heeft gegeven daarop in beginsel in een latere uitspraak niet terugkomt, tenzij bijzondere omstandigheden gebondenheid aan die eerdere uitspraak onaanvaardbaar maken, onder meer in het geval van een evidente feitelijke of juridische misslag of indien de beslissing blijkt te berusten op een aan partijen toe te rekenen onjuiste feitelijke grondslag. Van al deze bijzondere omstandigheden is in dit geval niet gebleken. Voor zover de man heeft gesteld dat

in geval van conversie het zou gaan om een ander uit te keren bedrag, gaat het hof hieraan voorbij. Niet de hoogte van het bedrag bepaalt of er al dan niet sprake is van conversie. De omstandigheid dat de vrouw een polis heeft aangeschaft voor de aankoop van een ouderdomspensioen, enkel op haar leven, zonder nabestaandenpensioen, maakt evenmin dat de vrouw heeft gekozen voor conversie en dat er ook daadwerkelijk sprake is geweest van conversie. Het stond de vrouw naar het oordeel van het hof, anders dan de man wil, vrij het beschikbare bedrag aan een pensioenvoorziening te besteden zoals zij dat wenste. Het hof wijst het verzoek tot het doen wijzigen van de pensioenpolis dan wel het opnieuw sluiten van een pensioenpolis af.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 18-02-2016

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2016:1431

Zaaknummer: 200.089.253/01

RECHTSPRAAK

Verzoek om herroeping van de door het hof bekrachtigde uitspraak van de rechtbank tot echtscheiding. De vrouw zou bedrog hebben gepleegd door stukken in het geding te brengen vergezeld van onjuiste stellingen die het hof tot een onjuiste beslissing hebben geleid. Het hof wijst het verzoek om herroeping af. Ook al zou de vrouw uit Pakistan afkomstige valse stukken in het geding hebben gebracht, dat brengt nog niet mee dat de vrouw wist van de valsheid en de stukken desondanks willens en wetens in het geding heeft gebracht. Daarbij komt dat beide partijen tijdens hun 40-jarig huwelijk er steeds van uit zijn gegaan dat zij rechtsgeldig gehuwd waren.

Ingevolge artikel 390 Rv kan een beschikking op verzoek van de oorspronkelijk verzoeker of van een belanghebbende worden herroepen op de gronden genoemd in artikel 382 Rv, tenzij de aard van de beschikking zich hiertegen verzet. Een van die gronden betreft bedrog gepleegd door de wederpartij in het geding (artikel 382 onder b Rv).

Het hof overweegt dat het begrip bedrog in overeenstemming met de rechtsliteratuur ruim dient te worden uitgelegd. Dat begrip is in dit verband niet onderworpen aan de beperkingen die in het overeenkomstenrecht voor de uitleg van het begrip worden aangelegd. Van bedrog is reeds sprake wanneer een partij door haar oneerlijke proceshouding belet dat in de procedure feiten aan het licht komen die tot een voor de tegenpartij gunstige afloop van die procedure zouden hebben kunnen leiden. Daarnaast moet het bedrog eerst na de uitspraak zijn ontdekt. Daarvan is geen sprake indien het bedrog reeds tijdens de voorafgaande procedure is ontdekt of bij een redelijkerwijs van de bedrogene te verwachten onderzoek had kunnen worden ontdekt.

In deze herroepingsprocedure gaat het uiteindelijk om de vraag of vast is komen te staan dat de huwelijksakte van partijen is geregistreerd bij de Union Council. Partijen waren het erover eens dat het door hen ten overstaan van de imam op 31 mei 1975 gesloten huwelijk naar Pakistaans recht pas rechtsgeldig is als dit ook is geregistreerd bij de Union Council.

Uit een door de man in de herroepingsprocedure overgelegde verklaring van X, wonende te Pakistan, gedateerd 25 mei 2015, blijkt volgens hem dat het door de vrouw overgelegde document niet van de Union Council afkomstig is. Het door de vrouw overgelegde document betreft slechts een vertaling van de huwelijksakte. Er kan ook geen inschrijving plaatsvinden, want het huwelijk was naar Pakistaans recht nietig wegens de minderjarigheid van de bruid en wegens bloedverwantschap, terwijl ook de nationaliteit van de man de inschrijving belette.

Nog afgezien van het feit dat de man ook al tijdens de echtscheidingsprocedure heeft gesteld dat de door de vrouw in het geding gebrachte stukken vals zijn, waarmee wellicht niet vaststaat dat het bedrog na de uitspraak moet zijn ontdekt, volgt uit het feit dat de vrouw stukken in het geding zou hebben gebracht die vals zijn, nog niet dat de vrouw bedrog heeft gepleegd. Vast staat dat Pakistan een probleemland betreft op het gebied van schriftelijk bewijs vanwege de enorme hoeveelheid valse, vervalste dan wel inhoudelijk onjuiste documenten. Dat een vals document zou zijn verkregen en vervolgens in het geding gebracht, betekent derhalve niet zonder meer dat sprake is geweest van het plegen van bedrog door de vrouw. Daarbij neemt het hof in aanmerking dat beide partijen er, zo blijkt uit de stukken, tijdens hun bijna veertig jaar durend huwelijk van uitgingen dat zij rechtsgeldig met elkaar waren gehuwd. Mede gelet hierop hoefde de vrouw niet te vermoeden dat het document van de Union Council vals zou zijn. Het hof wijst het verzoek af.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 16-02-2016

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2016:1399

Zaaknummer: 200.154.336/02

RECHTSPRAAK

De vrouw leent voor het huwelijk fl. 55.000 van de man om haar deel van de gezamenlijk aangekochte woning te kunnen voldoen. Bedongen is dat de rente jaarlijks tussen partijen zou worden overeengekomen en dat jaarlijks tegen het einde van het jaar diende te worden afgerekend. Partijen hebben tijdens het huwelijk nooit jaarlijks de rente bepaald en nooit jaarlijks afgerekend. De man verzoekt in het kader van de afwikkeling van de huwelijkse voorwaarden (verrekenbeding) te betrekken de alsnog door de vrouw te betalen rentelasten van deze lening. Rechtbank en hof wijzen beide de alsnog te betalen rentelasten af.

De rechtbank heeft het verzoek van de man afgewezen om de rentelasten die de vrouw verschuldigd is op grond van een geldlening van de man aan de vrouw die voor het huwelijk is aangegaan, te betrekken bij de verrekening op grond van de huwelijkse voorwaarden. De rechtbank oordeelde dat de rentelasten als kosten van de huishouding dienen te worden gezien. De man komt daartegen op. Het hof oordeelt dat artikel 5 lid 1 van de huwelijkse voorwaarden slechts rentebetalingen ter zake van hypothecaire leningen als kosten van de huishouding aanmerkt. De rente op een onderhandse geldlening als de onderhavige valt daar niet onder. Over de renteverplichtingen van de vrouw jegens de man uit deze onderhandse lening is destijds met de notaris ook niet gesproken. Deze rentelasten kunnen niet worden gerekend tot de kosten van de huishouding, aldus het hof.

Maar de schuldbekentenis bevat ook het beding dat de rente jaarlijks tussen partijen zou worden overeengekomen en dat jaarlijks tegen het eind van het jaar diende te worden afgerekend. Tussen partijen is niet in geschil dat zij – sinds 1983 – nimmer uitvoering hebben gegeven aan dit beding. Er is dan ook nimmer tussen partijen een rente overeengekomen. Voorts is de vrouw van mening dat het niet redelijk zou zijn dat zij nu nog rente zou moeten betalen aan de man. Zij heeft gedurende de eerste vijftien jaar van het samenzijn van partijen als kostwinner gewerkt. De man is eerst in 1998 structureel gaan werken. Tot die tijd heeft de vrouw de man overwegend onderhouden en onder meer de woonlasten voldaan. Als toen

uitvoering was gegeven aan het rentebeding, zouden partijen deze discussie gevoerd hebben tegen deze achtergrond met mogelijk een geheel andere uitkomst.

Het hof stelt voorop dat de tekst van de schuldbekentenis voorschrijft dat jaarlijks tegen het einde van het jaar de rentevergoeding dient te worden voldaan, berekend naar een jaarlijks tussen partijen overeen te komen rentevoet. In het licht van de tussen partijen gesloten huwelijkse voorwaarden dienden partijen deze vergoeding die een jaarlijks inkomen aan de zijde van de man zou opleveren, vervolgens in de verrekening van de lasten die partijen naar rato van hun inkomen dienden te dragen te betrekken. Het hof is van oordeel dat de man onder de gegeven omstandigheden jegens de vrouw geen aanspraak heeft op enige vergoeding van rente op grond van een (positieve) rentevoet in de zin van de overeenkomst. Nu de man jaarlijks geen aanspraak maakte op de rentevergoeding, hetgeen de eerste vijftien jaar ook voor de hand lag, kan hem worden tegengeworpen dat hij, aldus handelende, de vrouw de mogelijkheid heeft ontnomen, hetzij de vergoeding in de verrekening te betrekken, hetzij een negatieve rente overeen te komen, hetgeen een uitkomst zou zijn waarbij de man vanuit zijn vermogen een bijdrage zou hebben geleverd in de kosten van de huishouding. Het hof bekrachtigt de beschikking van de rechtbank, zij het op andere gronden.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 16-02-2016

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2016:570

Zaaknummer: 200.168.239/01 en 200.168.261/01

RECHTSPRAAK

Moeder komt in hoger beroep van de beslissing van de kinderrechter op het verzoek van de gecertificeerde instelling (GI) tot haar vervanging. Tegen een dergelijke voorziening staat geen hoger beroep open. Geen reden om het appèlverbod te doorbreken.

De kinderrechter heeft op verzoek van de gecertificeerde instelling (GI) de uitvoering van de ondertoezichtstelling van de minderjarige overgedragen aan het LJ&R. De moeder is onder meer van deze beslissing in hoger beroep gekomen.

Het hof overweegt dat op grond van artikel 807 Rv tegen een beschikking op grond van artikel 1:259 BW geen andere voorziening openstaat dan cassatie in het belang der wet. De moeder heeft ter mondelinge behandeling betoogd dat dit appèlverbod moet worden doorbroken. Als eerste reden voert zij aan dat er geen sprake is van een zelfstandig appèl, nu het verzoek tot vervanging van de GI nauw samenhangt met de verzoeken omtrent de verlenging van de machtiging tot uithuisplaatsing van de minderjarige. Daarnaast is zij van mening dat de kinderrechter artikel 1:259 BW niet juist heeft toegepast doordat er onvoldoende onderzoek is verricht en de belangen van de minderjarige en de moeder onvoldoende zijn meegenomen. De moeder stelt verder dat zij onvoldoende is gehoord. Volgens haar is er daarom sprake van een vormverzuim. Het hof oordeelt als volgt.

Volgens vaste rechtspraak is ondanks een appèlverbod hoger beroep mogelijk, indien erover wordt geklaagd dat de eerste rechter met zijn beslissing buiten het toepassingsgebied van het desbetreffende artikel is getreden, het artikel ten onrechte dan wel met verzuim van vormen heeft toegepast of ten onrechte buiten toepassing heeft gelaten. Naar het oordeel van het hof leidt hetgeen de moeder heeft aangevoerd niet tot een doorbrekingsgrond op basis waarvan een uitzondering zou moeten worden gemaakt op het appèlverbod. Het hoger beroep van de moeder tegen de verlenging van de uithuisplaatsing is gericht tegen een eindbeschikking. Anders dan de moeder is het hof van oordeel dat daarom wel sprake is van een zelfstandig appèl. Met betrekking tot de stellingen van de moeder dat de kinderrechter artikel 1:259 BW onjuist heeft toegepast en het oordeel onvoldoende heeft gemotiveerd, is het hof van oordeel dat de omstandigheid dat de rechter een onjuiste toepassing heeft gegeven aan een bepaling

waar het appèlverbod betrekking op heeft (artikel 1:259 BW) en/of het oordeel onvoldoende heeft gemotiveerd, wat daar ook van zij, onvoldoende is om dit appèlverbod te doorbreken. Ook de stelling dat de belangen van de minderjarige en de moeder onvoldoende zouden zijn meegenomen, vormt naar het oordeel van het hof geen doorbrekingsgrond. Van een vormverzuim, zoals door de moeder betoogd, is evenmin gebleken. Het hof ziet dan ook geen aanleiding om een uitzondering op het appèlverbod te maken. De moeder wordt daarom niet-ontvankelijk verklaard in haar hoger beroep.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 11-02-2016

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2016:1396

Zaaknummer: 200.180.541/01 en 200.180.544/01

RECHTSPRAAK

Verlenging ondertoezichtstelling en uithuisplaatsing omdat de ontwikkelingsdreigingen voor de minderjarige nog onvoldoende zijn afgewend. De minderjarige heeft een verblijfsvergunning, omdat er een ondertoezichtstelling loopt. Zijn ouders en broer hebben een afgeleide verblijfsvergunning op grond van artikel 8 EVRM. Rechtbank is van oordeel dat gewerkt moet worden aan ontvlechting verblijfsrechtelijke positie van de minderjarige en zijn ouders.

De rechtbank is van oordeel dat, gelet op de inhoud van de stukken en de verklaringen van betrokkenen ter zitting, de ontwikkelingsdreigingen voor de minderjarige die hebben geleid tot de ondertoezichtstelling nog onvoldoende zijn afgewend. Deze bedreigingen zien op de persoonlijke ontwikkeling van de minderjarige in verband met de trauma's die hij in het verleden heeft opgelopen alsmede de ernstig verstoorde ouder-kindrelatie. Gebleken is dat zowel de minderjarige als zijn ouders hiervoor inmiddels psychologische ondersteuning krijgen. Dit heeft echter in drie jaar tijd nog niet geleid tot daadwerkelijk contactherstel.

Ter zitting heeft de gecertificeerde instelling (GI) gezegd dat ingezien wordt dat de verblijfsrechtelijke positie van de minderjarige en zijn ouders ontvlochten moet worden. De minderjarige heeft thans een verblijfsvergunning omdat er een ondertoezichtstelling loopt. Zijn ouders en broer hebben een afgeleide verblijfsvergunning op grond van artikel 8 EVRM. Door deze afhankelijke verblijfspositie ontstaat een situatie die de ontwikkelingsdreigingen voor de minderjarige geen goed doet en zelfs kan leiden tot instandhouding daarvan. De GI wil komend jaar inzetten op het verkrijgen van verblijfsvergunningen voor betrokkenen op individuele basis. Voorts is ter zitting gesteld dat verwacht wordt dat komend jaar stappen gezet kunnen worden in het herstel van de ouder-kindrelatie.

De rechtbank verlengt, gelet op al het voorgaande, de ondertoezichtstelling en uithuisplaatsing.

Instantie: Rechtbank Oost-Brabant

Datum uitspraak: 10-02-2016

ECLI: ECLI:NL:RBOBR:2016:674

Zaaknummer: 299763 / JE RK 15-1692

RECHTSPRAAK

Uitleg testament. Erflater heeft bepaald dat eiseres erfgenaam is, mits erflater ten tijde van zijn overlijden nog met haar samenwoont. Eiseres stelt dat de samenwoning weliswaar was beëindigd, maar dat de relatie niet was verbroken en dat erflater altijd heeft bedoeld eiseres als enige erfgename achter te laten. Rechtbank oordeelt dat de bewoordingen van het testament duidelijk zijn en dat niet toegekomen wordt aan een uitleg conform artikel 4:46 BW. Er is ook geen dwaling in de vorm van een onjuiste beweegreden (artikel 4:43 lid 2 BW).

Eiseres vordert primair te verklaren voor recht dat zij enig erfgenaam is van erflater. Subsidiair vordert zij de erfstelling in het testament van erflater, waarbij zij door erflater tot zijn enige erfgenaam is benoemd, te vernietigen voor zover het betreft de daaraan verbonden voorwaarde dat erflater ten tijde van zijn overlijden nog met haar zou samenwonen en met haar een gemeenschappelijke huishouding zou voeren. Eiseres stelt daartoe dat de samenwoning weliswaar was beëindigd, maar dat de relatie niet was verbroken en dat de erflater altijd heeft bedoeld eiseres als enige erfgename achter te laten.

De rechtbank overweegt dat aan uitleg van testamenten conform het bepaalde in artikel 4:46 BW pas wordt toegekomen wanneer de bewoordingen van een testament onduidelijk zijn (HR 3 december 2004, NJ 2005/58). Daarvan is in dit geval geen sprake. De bewoordingen ‘mits ik ten tijde van mijn overlijden nog met mijn partner samenwoon en met haar een gemeenschappelijke huishouding voer’ zijn duidelijk. Er moet sprake zijn van samenwonen en een gemeenschappelijke huishouding. Daarvan was ten tijde van het overlijden van erflater (al jaren) geen sprake meer. Hierop stuit de primaire vordering af.

Subsidiair stelt eiseres zich op het standpunt dat het testament wat betreft de genoemde voorwaarde/clausule partieel nietig is op grond van het bepaalde in artikel 4:43 lid 2 BW. Immers, de betreffende clausule is in het testament opgenomen uitgaande van de door erflater kennelijk veronderstelde omstandigheid dat, indien hij niet meer zou samenwonen met eiseres en met haar geen gemeenschappelijke huishouding meer zou voeren, de relatie tussen

hen zou zijn verbroken en zij derhalve geen levenspartners meer zouden zijn. Uit de uitspraken en gedragingen van erflater blijkt dat hij de betreffende bepaling niet zo zou hebben opgenomen, als hij zich van de onjuistheid van die veronderstelling bewust zou zijn geweest, aldus eiseres. De rechtbank overweegt dat in artikel 4:43 lid 2 BW een specifieke dwalingsregeling is opgenomen voor testamenten. De wet spreekt in dit verband over onjuiste beweegredenen. Deze leiden tot vernietiging wanneer de onjuiste beweegreden in het testament is aangeduid en de erflater de beschikking niet had gemaakt indien hij van de onjuistheid van die veronderstelling had kennis gedragen. Een beweegreden is onjuist, wanneer een erflater tot een beschikking wordt bewogen door een omstandigheid, die hij ten onrechte als bestaand aanmerkt of die ontijdig heeft opgehouden te bestaan of door een verwachting die niet in vervulling is gegaan (*Tekst & Commentaar*, artikel 4:43 BW, aantekening 3). Daarvan is in dit geval geen sprake. In de betreffende bepaling is immers duidelijk opgenomen onder welke omstandigheden eiseres geen erfgename meer is. Van een ten onrechte als bestaande of ontijdig opgehouden omstandigheid is geen sprake, noch van een verwachting die niet in vervulling is gegaan. De rechtbank wijst daarom ook de subsidiaire vordering af.

Instantie: Rechtbank Overijssel

Datum uitspraak: 06-01-2016

ECLI: ECLI:NL:RBOVE:2016:9

Zaaknummer: C/08/169177 / HA ZA 15-162

Rechters: J. van der Hulst

Wetsartikelen: 4:43 BW, 4:46 BW en 6:212 BW